

“IK HEB HET NIET ZO OP LAFAARDS”

Binnen vijf jaar breekt er een nieuwe IRT-affaire uit, voorspelt Nico Meijering, strafrechtadvocaat en partner van het Amsterdamse kantoor Meijering Van Kleef Ficq en Van der Werf. “De cultuur van het Openbaar Ministerie in prestigieuze zaken is die van de prijsvechter die een product in de markt zet en koste wat het kost wil winnen.”

DOOR MIEK SMILDE FOTO'S CHANTAL ARIËNS

In het besloten deel van het kantoor liggen de dossiers opgestapeld. Op de trap, langs de wanden, rijen ordners, overal papier. Op een blauwe map in de kast staat met viltstift Hari/Sensation geschreven. Alles wat hier ligt is nieuws. “Geloof me, ik zoek het conflict niet op”, zegt Nico Meijering, door collega’s en misdaadjournalisten uitgeroepen tot de beste strafrechtadvocaat van 2013 op de crimesite Camilleri. “Conflicten zijn energie-trekkend én slopend. Ik ga ze niet uit de weg, als het belang van een cliënt in het geding is. Maar liever zou ik in harmonie een zaak tot een goed einde willen brengen.”

Waarom wordt iemand die niet houdt van conflicten, een perfectionistische einzelgänger die zichzelf in een interview met Vrij Nederland ‘een bang mens’ noemt in ‘s hemelsnaam strafrechtadvocaat?

“Ik had als jongen al een sterk rechtvaardigheidsgevoel. Ik wilde bij de politie. Ik vind dat nog steeds een prachtig beroep, maar ik werd afgewezen vanwege mijn ogen. Mijn mentor in 6 atheneum opperde dat ik rechten zou gaan doen. Toen lag het strafrecht voor de hand. Hoe groot de belangen in het civiele of bestuursrecht ook kunnen zijn, ze verbleken bij het strafrecht. Daar staat een deel, of een heel mensenleven op het spel. Daar gaat het over de rechtstaat in de zuivere vorm. Dat fascineert mij nog het meest. In hoeverre mag Grote Broer – de overheid – ingrijpen in onze levens?”

Waaruit bleek dat je al jong oog had voor de belangen van anderen?

“Volgens mij blonk ik op school helemaal niet uit in het opkomen voor de belangen van anderen. Ik was kritisch, dat wel. Ik herinner me bijvoorbeeld de regel dat we ons moesten melden als we voor de derde keer te laat op school kwamen. Dat werd allemaal netjes opgeschreven, bijna als in een verbaal. Ik kwam voor de zesde keer te laat, maar het was pas de tweede of derde keer dat ze het registreerden. De conector kwam naar me toe en zei: ‘het

is nu de zesde keer dat je te laat bent’.

En ik antwoordde: ‘bewijs het maar’. Hij beende naar de administratie en hij en ik wisten alle twee dat hij gelijk had. Maar dat bleek niet uit de administratie.

“Ik verzet mij tegen willekeur en wil vooral niet met de massa meelopen. Dat is wat mij drijft. De massa is doodeng, want die kan letterlijk en figuurlijk individuen verpletteren. Ik verzet mij tegen een overheid die zich steeds meer aan ons opdringt. Die houding had ik op school al. Mijn ouders vonden het belangrijk dat wij allemaal zelf nadachten. Niets als vanzelfsprekend ervaren.”

PASSAGE-PROCES

Meijering zucht. In de talloze interviews die hij de afgelopen jaren heeft gegeven komt het altijd weer terug. Zijn vader werd in de oorlog naar een werkkamp in Auschwitz gestuurd en later bij het verzet verlinkt. De jongste zoon heeft er een grondige hekel aan verklidders aan overgehouden. Lees criminele en/of burgerinfiltranten. Lees Peter la S., kroongetuige tijdens het Passage-proces, het grootste, langdurigste en waarschijnlijk duurste strafrechtelijk onderzoek ooit in Nederland. Elf verdachten tegen wie het OM zes keer levenslang eiste, en straffen van acht, twaalf en vijftien jaar. Meijering verdedigde twee van de hoofdverdachten, Dino S. en Ali A. Zijn kantoorgenoot Marnix van der Werf nam een derde verdachte, Sjaak B. onder zijn hoede. Het oordeel in eerste aanleg: drie keer levenslang en forse gevangenisstraffen voor een aantal verdachten. De cliënten van Meijering, tegen wie ook levenslang was geëist, kregen gevangenisstraffen van 6 en 18 maanden wegens witwassen en het bezit van valse paspoorten.

“Kritisch blijven dus, en mij nooit door angst laten leiden”, is het antwoord op de vraag waarom Meijering zo succesvol is. In 2007 kreeg hij in het Hells Angels-proces het gelijk aan zijn kant, omdat hij ontdekte dat het OM geheimhouderge-

“IK WIL NEVER NOOIT HET GEVOEL HEBBEN DAT IK IN EEN ZAAK DINGEN LAAT LIGGEN”

sprekken tussen cliënten en advocaten niet had vernietigd. De rechtbank in Amsterdam sprak van “ernstige, grootschalige en herhaaldelijke” inbreuken op de regelgeving en verklaarde het OM niet-ontvankelijk. In de Nomads-zaak waarin een Limburgse groep Hells Angels werd verdacht van moord op drie clubleden, volgde vrijspraak. Net als in de ‘voordebom-zaak’ tegen Mink K. die hij met Adèle van der Plas deed. Zelf spreekt hij niet van succes. “Ik heb nog nooit een triomf behaald, ik heb ook nooit een zaak gewonnen, en ook geen zaak verloren. Het strafrecht is geen wedstrijd. Ik geloof in rechtvaardigheid. Op het moment dat mijn cliënten in het liquidatieproces, verdacht van moord, worden vrijgesproken, dan zegeviert het recht toch? Dan heb je als OM de zaak toch niet verloren? Maar de kranten koppen over succes en falen. Over winnen en verliezen. Over slimme advocaatjes die hun foute klantjes vrij krijgen.”

Onder zijn woorden schuilt de woede. Ingetogen, maar verbeterd boosheid. Hij formuleert breedvoerig, alsof hij ook de journalist voortdurend moet overtuigen. Die strakke toon irriteert wel eens. “Ik ben redelijk perfectionistisch”, oordeelt Meijering zelf. “Ik hoef geen Pulitzerprijs te winnen, maar er gaat geen brief zomaar de deur uit. Ik wil *never* nooit het gevoel hebben dat ik dingen in een zaak laat liggen. Ik wil alles in eigen hand hebben. Maar ik houd niet van geouwehoer. Dat vertel ik tegen alle jonge advocaten die hier binnenkomen: geen kul-verhalen.

Rechtters prikken daar doorheen, waardoor je geloofwaardigheid gaandeweg afneemt. Mijn kortste pleidooi bestond uit één zin: ‘Ik zie het niet’, doelend op het bewijs.”

Je kortste pleidooi bestond uit één zin, het langste uit 1400 pagina’s. Je hebt in het Passage-proces zes dagen achter elkaar gepleit.

“Ik probeer echt alleen maar punten naar voren te brengen die steun vinden in de feiten en die juridisch ergens over gaan. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet in de advocatuur. Veel advocaten pleiten voor de bühne, voor het publiek. Dat doet afbreuk aan ons vak. Ik maak ook fouten, maar ik wil graag dat rechtters rechttop gaan zitten als ik binnenkom, omdat ze weten dat ik altijd probeer hout te snijden. Ik probeer in goed en begrijpelijk Nederlands

WIE IS NICO MEIJERING?

Nico Meijering (1962) werd geboren in Amsterdam, waar hij ook studeerde. Begin 1988 werd hij advocaat bij het toenmalige Van Asperen De Roos en Pen waar hij zijn partners Bénédicte Ficq en Leon van Kleef ontmoette. In 1992 richtten zij hun eigen kantoor op, later voegde partner Marnix van der Werf zich bij hen. Meijering treedt met name op voor cliënten die ervan worden verdacht deel uit te maken van criminele organisaties. John van de Heuvel van *De Telegraaf* noemde hem om die reden een maffiamaatje. Meijering sloeg terug en daagde de krant,

niet voor de eerste keer, voor de rechter. Partijen hebben inmiddels afgesproken elkaar publiekelijk met rust te laten.

De praktijk van Meijerings kantoor berust voor een groot deel op gefinancierde rechtsbijstand. Geschat wordt dat de omzet van het kantoor voor tachtig procent bestaat uit cliënten die recht hebben op door de overheid gefinancierde rechtshulp. Ongeveer twintig procent bestaat uit betalende cliënten.

Nico Meijering woont samen met zijn vriendin; ze hebben twee kinderen.

**“ALS ADVOCaat
HEB IK HELEMAAL
NIETS MET HET
BELANG VAN DE
SAMENLEVING VAN
DOEN”**

te spreken, niet onnodig te kwetsen of belangen van anderen te schaden. Ik probeer niet in herhaling te vallen, maar dat lukt niet altijd. Ik wil niets laten liggen.”

KLIK MET DE KLANT

Meijering leerde het vak bij het van origine sociale advocatenkantoor Van Asperen De Roos en Pen. Hij deed vanaf het begin al veel drugszaken, maar ook zedenzaken. Die laatste lagen hem niet. Hij herinnert zich een cliënt, verdacht van verkrachting, die zoals veel zedendelinquenten absoluut geen tbs (toen nog tbr) wilde. Meijering hield daarom de dubbele rapportage tegen zonder welke de maatregel niet mogelijk is. Zijn cliënt werd veroordeeld tot zeven jaar gevangenisstraf, ontsnapte, en verkrachtte weer. Een psychiater belde de advocaat woedend op en verweet hem die nieuwe verkrachtingen te hebben gepleegd. Het maakte diepe indruk. “Niet omdat die psychiater gelijk had, want ik had alleen maar gedaan wat in het belang was van mijn cliënt. Maar het hakte er toch in. Ik moet een klik met een klant hebben, ik moet hem volledig kunnen vertrouwen en hij mij. Van zedenzaken walg ik zo dat ik minder hard ga lopen. Ik laat brieven liggen, bel niet terug... Dan moet je dat soort zaken niet meer doen. Ik begrijp best dat de meeste zedendelinquenten lijden aan een stoornis, maar verkrachting is zo verschrikkelijk laf en ik heb het niet zo op lafaards.”

Het weigeren om mee te werken aan een zogeheten pro justitia rapportage is een van de redenen waarom sommige mensen onbehandeld in de gevangenis terechtkomen en er onbehandeld weer uitkomen. Is dat in hun belang?

“Ik bepaal niet wat in het belang van mijn klant is, dat doen zij zelf. Ik kan het hoogstens meebepalen...”

Maar je overweegt dus niet of het in het belang van de samenleving is dat iemand wordt behandeld?

“Als advocaat heb ik helemaal niets met het belang van de samenleving van doen. Daar hebben we het Openbaar Ministerie voor, en rechters. Stel je voor dat ik er als advocaat, tegen de zin van mijn klant, voor zorg dat hij wél tbs krijgt. Dat zou pas griezelig zijn. Dat vond ik ook zo verbijste-

rend aan de reactie van die psychiater. Die man had geen idee van onze rol. Net alsof ik de wet maak en alsof ik rechtspreek. Als je ziet hoeveel haatmail wij hier krijgen. Bénédicte (Ficq) in de zaak-Hari, moet je kijken wat voor ellende zij binnenkrijgt. In KAPITALEN, dat wij het rechtssysteem KAPOT maken, dat we STRONT zijn. Toen ze de man bijstond die cabaretière Floor van de Wal had doodgereden, kreeg ze mails dat ze zelf maar snel onder een auto moest komen. Er is zoveel onbegrip over ons vak en iedereen heeft maar een mening. Het strafproces is werk van specialisten. Wij gaan ons toch ook niet bemoeien met de manier waarop een openhartoperatie moet worden uitgevoerd?”

STAATSVIJAND

Is het onbegrip groter geworden sinds je begin 1988 begon?

“Zeker. De massa, opgehitst door populisten, roert zich steeds meer en het parlement kan dan niet achter blijven. Daardoor verdampt de trias politica en wordt de rol van de rechter teruggedrongen. Het Openbaar Ministerie komt onder druk te staan om resultaat te laten zien en is in prestigieuze zaken prijsvechter geworden om koste wat kost een product in de markt te zetten. Daarbij schuwt het niet ontlastend bewijs achter te houden of anderszins de waarheid geweld aan te doen. En de Hoge Raad – volgens menig advocaat inmiddels ons ‘hoogste politieke rechtsorgaan’ – is ook niet langer ongevoelig voor de mening van de massa. Meneer Buruma (raadsheer bij de HR; red.) zegt het gewoon hardop: boven komen niet meer weg als de overheid de fout is ingegaan. Dat klinkt heldhaftig, maar gaat tot grote ongelukken leiden. Het is niet goed als het OM carte blanche krijgt. Hoe vaak blijkt in grote strafprocessen niet dat belastend materiaal is aangedikt en ontlastend materiaal is weggemoffeld? Ik vind dat je dan als rechter de overheid keihard moet afstraffen. Maar als wij aantonen dat er met bewijs is geknoeid, zegt men doodleuk dat daarmee de fout is hersteld. Zo komt de overheid er altijd mee weg. Ik vergelijk het met kinderen: als je het stiekem gepakte snoepje niet afpakt en onbestraft laat, blijven ze het doen.”

**“ER ZIJN MENSEN
UIT HET CRIMINELE
MILIEU DIE
NIET KUNNEN
WACHTEN OP
INVOERING VAN DE
BURGERINFILTRANT,
DAN KUNNEN ZE
MET HULP VAN DE
OVERHEID WEER
BAKKEN GELD
VERDIENEN”**

“Ik verwacht en hoop op een nieuwe IRT-affaire binnen vijf jaar. De cultuur van zogenaamde onkreukbaarheid binnen het OM moet worden doorbroken. In de advocatuur worden rotte appels die de kluit belazeren er wel uitgeknikkerd, zoals we vorig jaar nog zagen. (Meijering doelt hier op de schorsing van het tableau van Bram Moszkowicz; red.) Een officier van justitie die ontlastend bewijs achterhoudt, wordt hooguit weggepromoveerd. Ik heb in het verleden wel aangifte gedaan tegen een officier wegens verduistering, maar de rijen sluiten zich vanzelf. Daarom heb ik trouwens zo’n ongelooflijke bewondering voor iemand als Adèle van de Plas die met niet aflatende energie doorgaat en doorgaat. (Van de Plas dwong onlangs via een artikel 12 procedure alsnog strafvervolgung van voormalig secretaris-generaal Joris Demmink af; red.) Of neem Liesbeth Zegveld die na jarenlange strijd de overheid op de knieën dwingt in de Srebrenica-zaak. Daarvan moeten we het hebben in onze rechtstaat. Niet van die types die tv-programma’s aflopen, met dure auto’s en maatpakken pronken en met een snelle babbel op de voorgrond treden.”

Waarom staat het strafrecht zo in de publieke belangstelling de laatste jaren?

“Het is begonnen in 1989, denk ik. Met de val van de Berlijnse Muur viel de Rus als vijand weg. Elke samenleving heeft een gemeenschappelijke vijand nodig om de aandacht van werkelijke maatschappelijke problemen af te leiden. Na de oorlog was het communisme onze gemeenschappelijke vijand. Nu is dat de georganiseerde criminaliteit. Sinds Hirsch Ballin is de angst voor criminele organisaties aangewakkerd. Ik geloof helemaal niet dat we in de jaren zeventig relatief minder criminele bendes hadden dan nu. Ik geloof niets van die bangmakerij van criminoloog Fijnaut over de vervlechting van boven- en onderwereld en hoe gevaarlijk dat allemaal wel niet is. Alsof de criminelen onder de grond kruipen en opeens in de huiskamer van Henk en Ingrid staan. Er zijn altijd organisaties geweest die geld verdienen aan verboden handel. Maar nu zijn ze ongeveer tot staatsvijand verklaard. De

motor is angst. Daarom krijgen Opstelten en Teeven zoveel gedaan. Ze kloppen de angst op.”

Maar zijn mensen nou zo bang voor jouw cliënten? Volgens mij zijn ze veel banger voor die tbs’er waarover je het had. Mensen zijn bang voor straatroof, inbraak, ettertjes op straat. En volgens mij ben jij daar ook bang voor.

“Precies, en daarom zou de meeste justitiële energie niet in de bestrijding van het spook van de zogenaamde georganiseerde criminaliteit moeten worden gestopt. Ook ik ben bang voor criminaliteit die echt slachtoffers maakt. Bestrijding daarvan maakt mensen blij. Laatst werd mijn zoon in het uitgaansleven op zijn schouder getikt, hij draait zich om en baf! Klap op zijn neus, bloeden. Hij heeft aangifte gedaan en ik stond versteld hoe hij werd behandeld door de politie en later door het OM. In één woord: geweldig. Vijf sterren. Binnen drie maanden hadden ze die gast te pakken, kreeg hij een taakstrafzitting en werden wij geïnformeerd, echt geweldig. Mijn vriendin zei nog: ‘Zou het misschien door jouw naam komen?’, maar ze weet natuurlijk dat dat onzin is.”

En ondertussen wordt Willem Holleeder uitgenodigd in College Tour, koopt iedereen boeken over Mink K. en Willem Endstra en vliegen de misdadromans als warme broodjes over de toonbank. Dat lijkt me allemaal niet de manifestatie van de angst waarover jij het hebt.

“Het strafrecht is op een of andere manier ook sexy. Spannend. Dat vinden mensen leuk.”

Dat is toch paradoxaal? Aan de ene kant regeert de angst waarop de minister en het OM volgens jou welig deinen en aan de andere kant smult iedereen van de misdaad.

“Het is ook paradoxaal. Maar kijk hoe de media daar mee omspringen. Het lijkt wel een soort volkspychose soms. Bénédicte treedt op namens Badr Hari en ik word gebeld met de vraag of Estelle Cruijff weer een relatie heeft. Is het de behoefte van het publiek om dit allemaal te weten of zijn het de media die de behoefte voeden? Want iedereen doet er maar aan mee.”

Jij toch ook?

“Wij doen niet aan ‘advotainment’ en treden alleen op in de media op als het in het belang van onze klant is of als sprake is van een aan ons vak gerelateerde maatschappelijk misstand. Je ziet ons niet bij het Nationaal DICTEE en we zouden niet bij RTL Boulevard of WNL gaan zitten.”

NOODZAKELIJK KWAAD

Rechters moeten officieren van justitie die bewijs achter houden afstraffen, zeg jij. Je gaat er blijkbaar van uit dat straffen helpt. Geldt dat ook voor jouw cliënten?

“Het geldt voor iedereen, ik zie geen alternatief. Het strafrecht is een noodzakelijk kwaad. Zonder strafrecht verzeilen we in de totale jungle. Niet alle ideeën van Opstelten en Teeven zijn onzin. Het voorstel om gedetineerden een deel van hun straf met enkelbandjes thuis te laten uitzitten, vind ik bijvoorbeeld uitstekend. Experimenten met mediation in het strafrecht, prima. Maar de eigen gevangenisbijdrage van 16 euro per dag, de wietpas, het uitbreiden van de opsporingsbevoegdheden met de criminele burgerinfiltrant, dat zijn allemaal populistische maatregelen om Henk en Ingrid tevreden te stellen en die pakken desastreus uit. Ik ken mensen uit het criminele milieu die niet kunnen wachten op die infiltrant, want dan kunnen ze met behulp van de overheid weer bakken geld verdienen. Kroongetuigen werken al genoeg perversie in de hand. Liegende verklikkers die elkaar erbij gaan lappen uit eigen gewin, het wordt een drama.”

Zijn er alternatieven?

“Ga anders om met drugscriminaliteit. De zinloze bestrijding daarvan overbelast ons rechtsbedrijf volkomen. Mijn klantjes worden er extra rijk van, en ik verdien er een boterham aan, maar dat cynisme daargelaten, zou men eens moeten beginnen met bepaalde zaken uit te onderhandelen in plaats van te vervolgen. Ik ben een voorstander van *plea* in dergelijke zaken. Als iemand wordt verdacht van vier drugstransporten, lidmaatschap van een criminele organisatie en nog wat voorbereidingshandelingen, dan duurt

zijn proces minstens zes jaar en het kost kapitalen. Waarom gaan we in dit soort zaken niet om de tafel zitten? Dan vindt het OM dat hij acht jaar moet krijgen en vindt mijn cliënt dat hij niet meer dan vijf verdient en komen we uit op zes. En dan kan dat eindeloze geprocedeer met talloze getuigen achterwege blijven.”

Meijering staat op en beent door de vergaderzaal. Hem wacht de komende maanden het hoger beroep in het omvangrijke liquidatieproces. Ondanks de uitkomst in eerste aanleg is het geen gelopen race, benadrukt hij. “Alles is nog mogelijk.” De spanning is voelbaar. Dan, opeens, recht hij zijn rug. “Weet je waaraan ik me ook ontzettend heb geërgerd? Het afschaffen van de strafbaarstelling van godslastering. Waarom moet dat zo nodig? Iedereen moet tegenwoordig maar alles kunnen roepen, maar het ongebreideld uiten van je mening verhardt onze samenleving enorm. Je kunt niet altijd zeggen wat je denkt. Dat zien we bij Wilders die moslims en hun geloof beschimpt in de hoop op geweld, zodat hij, beschermd op onze kosten, kan pronken met zijn zogenaamde gelijk en de martelaar kan lopen uithangen. Laten we de vrijheid van meningsuiting maar een jaartje afschaffen, opdat we die vrijheid weer leren waarderen.” ■